

Dosarul nr. 2r-430/22
2-19151603-01-2r-17082022

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) N. Mamaliga
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci

DECIZIE

14 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion, reprezentați de avocatul Malai Vitalie,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion împotriva Societății cu Răspundere Limitată "Pamiconi Farm", Juravschi Vitalie și Iațco Alexei, intervenient accesoriu notarul Berghii Evghenii cu privire la anularea actelor juridice și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2022,

constată:

La 16 septembrie 2019, Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion au depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL "Pamiconi Farm", Juravschi Vitalie și Iațco Alexei, intervenient accesoriu notarul Berghii Evghenii cu privire la anularea actelor juridice și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 20 ianuarie 2021, Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion, reprezentați de avocatul Malai Vitalie, au depus cerere de asigurare a acțiunii prin aplicarea sechestrului asupra imobilului - apartamentul XXXXX, precum și interzicerea efectuării cărorva acțiuni din partea lui Juravschi Vitalie asupra imobilului dat (f. d. 128-130).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21ianuarie 2021, s-a respins cererea depusă de Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion privind aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii (f. d. 133-136).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2021, s-a admis recursul declarat de avocatul Malai Vitalie în interesul lui Ciobanu Ion și Ciobanu Natalia, s-a casat încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21ianuarie 2021 și s-a emis o nouă încheiere, prin care:

S-a admis cererea lui Ciobanu Ion și Ciobanu Natalia privind aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii și s-a aplicat sechestrul pe bunul imobil și anume apartamentul XXXXX, amplasat pe XXXXX și interzicerea efectuării cărorva

acțiuni din partea lui Juravschi Vitalie în privința apartamentului menționat (f. d. 150-156).

La 16 iunie 2022, Juravschi Vitalie a depus cerere cu privire la explicarea deciziei (f. d. 162-164).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2022, s-a admis cererea depusă de Juravschi Vitalie privind explicarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2021.

S-a explicat că, prin sintagma ”și interzicerea efectuării cărorva acțiuni din partea lui Juravschi Vitalie în privința apartamentului XXXXX”, instanța de judecată a limitat parțial dreptul de posesie și folosință, precum ar fi interdicția de a efectua careva acțiuni de reparație, replanificare, modificare, demontare, acțiuni care ar duce la majorarea sau micșorarea valorii bunului imobil din partea lui Juravschi Vitalie asupra apartamentului respectiv, fără a limita dreptul de acces al lui Juravschi Vitalie în apartament.

La 28 iulie 2022, Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion, reprezentați de avocatul Malai Vitalie, au depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2022, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea încheierii cu emiterea unei noi încheieri de respingere a cererii de explicare a deciziei.

Recurenții Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion, în motivarea recursului au invocat că fiind prezenți în sala de ședință la data examinării cererii de explicare a deciziei, nu au fost audiați, iar avocatul a informat greșiera prin telefonogramă că este în căutarea unei parcări în fața instanței, fapt care a fost încă neglijat de instanță și care a examinat cererea de explicare în lipsa lor cât și a avocatului.

Totodată, au specificat că prin emiterea încheierii contestate, Curtea de Apel Chișinău s-a expus asupra fondului cauzei, motiv pentru care consideră încheierea respectivă ca fiind ilegală.

La 12 septembrie 2022, avocatul Mariș Marcela a depus în interesele lui Juravschi Vitalie referință la recursul declarat de Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion, prin care a solicitat să fie respins cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 20 iulie 2022, însă date referitor la recepționarea de către părți a încheierii instanței de apel, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 28 iulie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Analizând legalitatea încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele motive.

Din materialele cauzei rezultă, că Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion au depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL "Pamiconi Farm", Juravschi Vitalie și Iațco Alexei, intervenient accesoriu notarul Berghii Evghenii cu privire la anularea actelor juridice și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 20 ianuarie 2021, Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion, reprezentați de avocatul Malai Vitalie, au depus cerere de asigurare a acțiunii prin aplicarea sechestrului asupra imobilului - apartamentul XXXXX, precum și interzicerea efectuării cărorva acțiuni din partea lui Juravschi Vitalie asupra imobilului dat (f. d. 128-130).

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 21 ianuarie 2021, s-a respins cererea depusă de Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion privind aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii (f. d. 133-136).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2021, s-a admis recursul declarat de avocatul Malai Vitalie în interesul lui Ciobanu Ion și Ciobanu Natalia, s-a casat încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 21 ianuarie 2021 și s-a emis o nouă încheiere, prin care:

S-a admis cererea lui Ciobanu Ion și Ciobanu Natalia privind aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii și s-a aplicat sechestrul pe bunul imobil și anume apartamentul XXXXX și interzicerea efectuării cărorva acțiuni din partea lui Juravschi Vitalie în privința apartamentului menționat (f. d. 150-156).

La 16 iunie 2022, Juravschi Vitalie a depus cerere cu privire la explicarea deciziei (f. d. 162-164).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2022, s-a admis cererea depusă de Juravschi Vitalie privind explicarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2021.

S-a explicat că, prin sintagma "și interzicerea efectuării cărorva acțiuni din partea lui Juravschi Vitalie în privința apartamentului XXXXX", instanța de judecată a limitat parțial dreptul de posesie și folosință, precum ar fi interdicția de a efectua careva acțiuni de reparație, replanificare, modificare, demontare, acțiuni care ar duce la majorarea sau micșorarea valorii bunului imobil din partea lui Juravschi Vitalie asupra apartamentului respectiv, fără a limita dreptul de acces al lui Juravschi Vitalie în apartament.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2022 urmează a fi casată din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 251 alin. (3) din Codul de procedură civilă, explicarea hotărârii se face în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică explicarea hotărârii.

După cum rezultă din procesul-verbal al ședinței Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2022, la examinarea cererii privind explicarea deciziei a fost prezent Juravschi Vitalie și reprezentantul său, iar Ciobanu Ion și Ciobanu Natalia nu s-au prezentat.

În cererea de recurs, recurenții au invocat că au fost prezenți în sala de ședință la data examinării cererii de explicare a deciziei, însă nu au fost audiați, iar avocatul a informat grefiera prin telefonogramă că este în căutarea unei parcări în fața instanței, fapt care a fost încă neglijat de instanță și care a examinat cererea de explicare atât în lipsa lor cât și a avocatului.

Totodată, vizualizând discul audio al ședinței de judecată a Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2022, Colegiul constată că acesta nu conține o careva înregistrare audio a ședinței respective.

Instanța de recurs reține că, în lipsa unei înregistrări audio a ședinței Curții de Apel din 20 iulie 2022, nu sunt motive de a pune la îndoială declarațiile recurenților invocate în cererea de recurs.

La caz, Colegiul relevă că Curtea de Apel Chișinău a examinat cererea privind explicarea deciziei în lipsa reclamanților, încălcând astfel dreptul ultimilor la un proces echitabil și principiul egalității armelor, neasigurând dreptul acestora de a prezenta probe, precum și de a participa la dezbaterile judiciare, de a înainta obiecții și a da explicații.

Deci, examinând cererea privind explicarea deciziei în lipsa reclamanților, Curtea de Apel Chișinău nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, care presupune posibilitatea de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art. 26 și 27 din Codul de procedură civilă.

Or, procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, care presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

Conform art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială.

În practica sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a conturat în mod clar importanța respectării dreptului la un proces echitabil, sub aspectul asigurării drepturilor egale ale participanților la un proces, în care aceștia beneficiază de garanția privind "egalitatea armelor".

Astfel, Colegiul relevă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Chirea c. Moldovei (hotărârea din 26 iunie 2012) a statuat că principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil, presupune ca fiecare parte beneficiază de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul în condițiile care nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.

Concluzii similare au fost făcute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și în cauza Ziliberberg c. Moldovei (hotărârea din 01 februarie 2005), în care s-a reținut că art. 6 al Convenției, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei de a participa efectiv la procesul său.

Acesta include inter alia nu doar dreptul de a fi prezent, dar și de a asculta și a urmări procesul (Stanford vs The United Kingdom, hotărârea din 23 februarie 1994), drept ce face implicit parte din esența conceptului procedurii contradictorii.

Este dificil de a vedea în această cauză cum reclamantul ar fi putut să-și exercite aceste drepturi fără a fi prezent.

Deci, Colegiul conchide că instanța nu putea purcede la examinarea cererii de explicare a deciziei în lipsa reclamanților.

Faptul în cauză constituie temei de casare a încheierii contestate cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru examinarea cererii de explicare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2021.

Din considerentele menționate, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion, reprezentați de avocatul Malai Vitalie, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2022 și a trimite cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de explicare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2021, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion, reprezentați de avocatul Malai Vitalie.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2022, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ciobanu Natalia și Ciobanu Ion împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”Pamiconi Farm”, Juravschi Vitalie și Iațco Alexei, intervenient accesoriu notarul Berghii Evghenii cu privire la anularea actelor juridice și compensarea cheltuielilor de judecată și se trimite cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de explicare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2021, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh